

ΤΟΜΕΑΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
4ο ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

1

4^ο Συμπόσιο

Επαγγελματικής & Περιβαλλοντικής Υγείας¹

“Quam artem exerceat?”

**Αίθουσα ‘Μυκήνες’
Τετάρτη 28/3/2012,
9.00-20.00**

¹ σε συμφωνία με τη θεματολογία και τη προκήρυξη 2012-13 των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) της ΕΣΔΥ

ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΜΕΑΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

Προοίμιο

Το 4ο Συμπόσιο Επαγγελματικής Υγείας, *Quam Artem Exerceat ?* διεξάγεται στα πλαίσια του 9ου Πανελληνίου Συνεδρίου Δημόσιας Υγείας που ως κύριο θέμα έχει «*Η υγεία των Ελλήνων υπό το φως των νέων επιδημιών*».

Ιδιαίτερα σε περίοδο έντονης οικονομικής, κοινωνικής και πολιτισμικής κρίσης, όπως είχαμε υπογραμμίσει και πριν δύο χρόνια παρατηρούμε έντονες αλλαγές στο κόσμο της εργασίας, και συνεπώς στη προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων, στο όνομα του περιβόητου οικονομικού κόστους. Οι εργαζόμενοι βιώνουν καθημερινή ανασφάλεια και φοβερό άγχος λόγω του κινδύνου απόλυσης τους με αποτέλεσμα να αναμένονται σοβαρές επιπτώσεις στην υγεία του ελληνικού πληθυσμού.

Η Κοινωνία και ο Πολιτισμός μας, ο κόσμος που δημιουργούμε όλοι μαζί είναι βασισμένος σε μια κοινωνική δυναμική που χαρακτηρίζεται από την αποδοχή ορισμένων βασικών αξιών, όπως η προστασία της ζωής, της σωματικής και ψυχικής ακεραιότητας, της κοινωνικής δικαιοσύνης, της κοινωνικής συνοχής και της βιώσιμης ανάπτυξης για τις επόμενες γενιές.

Η καθημερινή μας πρακτική παρά την ανασφάλεια που βιώνουμε δεν πρέπει μας οδηγήσει σε μείωση της αναγκαίας επαγρύπνησής μας και την αυταπάτη ότι η κοινωνία και ο πολιτισμός μας είναι ένα 'γίνεσθαι' ανεξάρτητο από εμάς. Εμείς τα δημιουργούμε και συνεπώς έχουμε την υποχρέωση να τα βελτιώνουμε.

Υπενθυμίζουμε και πάλι τη σχέση του Φάουστ με τον Μεφιστοφελή δηλαδή της επικράτησης της λογικής της οικονομικής κερδοφορίας έναντι όλων των αξιών. Το στοίχημα που έβαλαν οδήγησε μετά από λίγα χρόνια τον Φάουστ να παραδώσει την ψυχή και την ζωή του, στο όνομα μιας απεριόριστης ανάπτυξης (μεγέθυνσης) που του είχε υποσχεθεί.

Η νοσηρότητα, οι θάνατοι και οι αναπηρίες από εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες απειλούν ολόκληρη την ελληνική κοινωνία. Η υγεία και η ασφάλεια στην εργασία παραμένει, περισσότερο από ποτέ τώρα στην οικονομική κρίση, όρος επιβίωσης γιατί η αντιμετώπιση της ανεργίας δεν μπορεί να γίνει με την εξαθλίωση των συνθηκών εργασίας.

Αντίθετα, θα πρέπει να διατηρήσουμε τις αξίες που δημιουργήσαμε ιστορικά ως ανθρωπίνος πολιτισμός στην κοινωνία και την οικονομία, ελπίζοντας σε ένα καλύτερο αύριο.

Βασίλης Μακρόπουλος

Καθηγητής Τομέα Επαγγελματικής & Βιομηχανικής Υγιεινής
Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας

ΤΟΜΕΑΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
4ο ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Με την υποστήριξη:

- **European Association Schools of Occupational Medicine**
 - vice president *Petar Bulat*
- **Τμήμα Ιατρικής της Εργασίας & Προστασίας του Περιβάλλοντος, Γ.Ν. Ε. «Θριάσιο»**
 - δ/ντης *Στέλιος Κωστόπουλος*
- **Μονάδα Επαγγελματικών Νόσων & Φυματίωσης, Γ.Ν. «Σισμανόγλειο»**
 - δ/ντης *Μιχάλης Πατενταλάκης*
- **Νοσηλευτική Σχολή Πανεπιστήμιο Αθηνών**
 - *καθηγ Μανώλης Βελονάκης*
- **Μονάδα Εργονομίας Σχολή Μηχανολόγων Μηχανικών Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο**
 - *καθηγ Νικόλαος Μαρμαράς*
- **Εθνικό Κέντρο Αναφοράς Επαγγελματικών Δερματοπαθειών, Νοσοκομείο Α. Συγγρός**
 - δ/ντρια αν *καθηγ Αλεξάνδρα Κατσαρού*
- **Εργαστήριο Ιατροδικαστικής & Τοξικολογίας, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Αθηνών,**
 - *δ/ντρια καθηγ Σπηλιοπούλου Χαρά*
- **ΠΜΣ Υγιεινής & Ασφάλειας Εργασίας (Τμήμα Ιατρικής ΔΠΘ σε σύμπραξη με τα τμήματα Δημόσιας Υγιεινής & Νοσηλευτικής Α-ΤΕΙ Αθήνας)**
 - Ειδικός ιατρός εργασίας, αν. *καθηγ. Ιατρικής ΔΠΘ Θεόδωρος Κωνσταντινίδης*
- **Εργαστήριο Επιδημιολογίας, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας**
 - δ/ντης αν *καθηγ Χρήστος Χατζηχριστοδούλου*

Επίσης:

- ✚ **Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας, Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης**
 - ειδικός γραμματέας *Χάλαρης Μιχάλης*
- ✚ **Γεν Δ/ση Συνθηκών & Υγιεινής της Εργασίας, Υπουργείο Εργασίας & Κοιν.Ασφαλίσεων**
 - Αναπληρωτής Προϊστάμενος Γενικής Δ/σης Αντώνης *Χριστοδούλου*
- ✚ **Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής & Ασφάλειας της Εργασίας**
 - πρόεδρος αν. *καθηγ. Θεόδωρος Κωνσταντινίδης*
- ✚ **Κέντρο Διάγνωσης & Ιατρικής της Εργασίας ΕΟΠΥΥ**
 - δ/ντής *Δανιήλ Γρίβας*
- ✚ **Πανελλήνια Ένωση Εποπών Δημόσιας Υγείας (ΠΕΔΥ)**
 - *Αντιπρόεδρος Γεώργιος Μακρυνός*
- ✚ **Γραμματεία Υγείας & Ασφάλειας Εργασίας, ΓΣΕΕ**
 - *Ανδρέας Κολλάς*
- ✚ **Ελληνική Εταιρεία Ιατρικής της Εργασίας & Περιβάλλοντος,**
 - πρόεδρος αν. *καθηγ. Θεόδωρος Κωνσταντινίδης*
- ✚ **Σύλλογος Τεχνικών Ασφαλείας Ελλάδος,**
 - πρόεδρος *Ιωάννης Αδαμάκης*

ΤΟΜΕΑΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
4ο ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

συντονιστής Συμποσίου: **Γεώργιος Ντουνιάς**, επιμελητής ΕΒΥ ΕΣΔΥ

Επιστημονική Επιτροπή Στήριξης

1. **Μακρόπουλος Βασίλης**, καθηγητής ΕΒΥ ΕΣΔΥ
2. **Ξυδέα-Κικεμένη Αναστασία** επιστημονικός συνεργάτης ΕΒΥ ΕΣΔΥ
3. **Αθανασέλης Σωτήρης**, αν καθηγ Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών
4. **Αλεξόπουλος Ευάγγελος**, ειδικός ιατρός εργασίας
5. **Αλεξόπουλος Χαράλαμπος**, ειδικός ιατρός εργασίας, ΔΕΗ
6. **Βελονάκης Μανόλης**, ειδικός ιατρός εργασίας αν καθηγ Νοσηλευτικής Αθηνών
7. **Δημολιάτης Ιωάννης**, επικ καθηγ Υγιεινής, Ιατρική Ιωαννίνων
8. **Δρίβας Σπύρος**, ειδικός ιατρός εργασίας ΕΛΙΝΥΑΕ
9. **Κατσαρού Αλεξάνδρα**, αν καθηγ Δερματολογίας Συγγρού
10. **Κουζής Ιωάννης**, αν καθηγ Εργασιακών Σχέσεων Πάντειο
11. **Κωνσταντινίδης Θεόδωρος** Ιατρός Εργασίας αν καθηγ Υγιεινής Ιατρική Θράκης
12. **Κωστόπουλος Στέλιος**, Ιατρός Εργασίας, Δ/ντης ΕΣΥ Θριάσιο
13. **Λέκα Σταυρούλα**, αν καθηγ Ψυχολογίας Νότινχαμ
14. **Μακρυνός Γεώργιος**, ΕπΔΥ, ΠΟΕ-ΟΤΑ, συνεργ ΕΣΔΥ
15. **Μαρμαράς Νικόλαος** καθηγ Εργονομίας ΕΜΠ
16. **Ντουράκης Σπυρίδων**, αν καθηγ Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών
17. **Πατενταλάκης Μιχάλης**, πνευμονολόγος Δ/ντης ΕΣΥ Σισμανόγλειο
18. **Πετράκη Γεωργία** Επικ. Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής Πάντειο
19. **Ραχιώτης Γεώργιος**, ειδικός ιατρός εργασίας, λέκτορας Ιατρικής Θεσσαλίας
20. **Σπηλιοπούλου Χαρά**, καθηγ Ιατρικής, δ/ντρια Εργαστηρίου Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών
21. **Τούντας Γιάννης**, αν. καθηγ Κοινωνικής Ιατρικής Πανεπιστημίου Αθηνών
22. **Χριστοδούλου Αντώνης** Δ/ντης Υπουργείο Εργασίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ

ωράριο	Θέμα
9.15-9.30	Διάλεξη
9.30-12.00	Παρουσίαση Προφορικών Ανακοινώσεων
12.00-12.30	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ
12.30-13.00	Βράβευση τριών καλύτερων Προφορικών Ανακοινώσεων
13.00-15.00	1^ο Στρογγυλό Τραπέζι : Διαχείριση Απορριμμάτων
15.00-18.00	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ
18.00-20.00	2^ο Στρογγυλό Τραπέζι : Κρίση & ασφάλιση του επαγγελματικού κινδύνου

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ

9.15-9.30

Διάλεξη: Μεταπτυχιακή διατριβή : πρακτικά & δεοντολογικά ζητήματα παρουσίασης, *Νατάσα Κικεμένη*, επιστημονική συνεργάτης ΕΣΔΥ

9.30-12.00

Παρουσίαση Προφορικών Ανακοινώσεων

Επιτροπή Αξιολόγησης & Κρίσης

Ματθόπουλος Δημήτρης, Καθηγητής Βιολογίας / Κυτταρικής Βιολογίας, Τμήμα Διαχείρισης Περιβάλλοντος & Φυσικών Πόρων, Πανεπιστήμιο Δυτικής Ελλάδας

Πετράκη Γεωργία, επίκουρη καθηγήτρια

Κοινωνιολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο Αθηνών

Φυτιλή Δέσποινα, ειδικός ιατρός εργασίας επιμελ.ΕΣΥ

Γ.Ν.Ε. Θριάσιο

οι τρεις καλύτερες προφορικές ανακοινώσεις θα βραβευθούν από

13.00-15.00

1ο Στρογγυλό Τραπέζι : Διαχείριση Απορριμμάτων

Συντονιστής: *Γεώργιος Ντουνιάς, επιμελητής ΕΣΔΥ*

Ομιλητές:

Ενεργειακή αξιοποίηση απορριμμάτων

*Δερβένης Δημήτρης, Πρόεδρος Αναπτυξιακής
Εταιρείας Δήμου Βόλου*

Χώροι Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων

*Ζέρβας Γεώργιος, Πολιτικός Μηχανικός-
Υγιεινολόγος MSc, επιστημονικός συνεργάτης Τομέα
Υγειονομικής Μηχανικής & Υγιεινής Περιβάλλοντος
ΕΣΔΥ*

**Επιπτώσεις στην υγεία των υπαλλήλων
καθαριότητας**

*Ραχιώτης Γεώργιος, Ειδικός Ιατρός Εργασίας,
Ιατρική Θεσσαλίας*

Το πρόγραμμα LLP-TOI Care-waste

*Γεωργίου Ζωή, Βιοχημικός Κλινικός Χημικός,
συντονίστρια LLP-TOI Care-waste*

18.00-20.00

2ο Στρογγυλό Τραπέζι
Χρειάζεται στην Κρίση ασφάλιση του
επαγγελματικού κινδύνου ;

Συντονιστής: Βασίλης Μακρόπουλος, καθηγητής
ΕΣΔΥ

Χαιρετισμός Υπουργού Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης
Γ.Κουτρουμάνη,

Ομιλητές :

“Η σημασία της ποιότητας για το ασφαλιστικό σύστημα”

Ιωάννης Σαριβουγιούκας, υποδιοικητής ΙΚΑ-ΕΤΑΜ

“Αποτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου στην Ελλάδα μέσα από τα στοιχεία του ΣΕΠΕ”

Μιχάλης Χάλαρης, ειδ. Γραμμ. ΣΕΠΕ

“Επαγγελματικές νεφροπάθειες, επιδημιολογικά δεδομένα και ανάλυση υγειονομικού κόστους”

Ιωάννης Στεφανίδης, αν. καθηγητής Παθολογίας-Νεφρολογίας, Ιατρική Θεσσαλίας

“Φορέας ασφάλισης επαγγελματικού κινδύνου στην Ελλάδα και ο ρόλος των ειδικών ιατρών εργασίας”

Θεόδωρος Κωνσταντινίδης, ειδ. ιατρός εργασίας, αν. καθηγ. Ιατρικής ΔΠΘ πρόεδρος ΕΛΙΝΥΑΕ

“Η επένδυση στην υγεία και την ασφάλεια αυξάνει την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας?”

Αλεξόπουλος Ευάγγελος, ειδ. ιατρός εργασίας, επιδημιολόγος

ΤΟΜΕΑΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
4ο ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Στα πλαίσια του 9ου Πανελληνίου Συνεδρίου Δημόσιας Υγείας διεξάγεται επίσης τη Τετάρτη 28 Μαρτίου το 4ο Συμπόσιο Επαγγελματικής Υγείας, με υπότιτλο την ερώτηση που πρόσθεσε ο Ramazzini στη λήψη του υποκρατικού ιατρικού ιστορικού ***Quam Artem Exerceat ?***.

Σε περίοδο έντονης οικονομικής, κοινωνικής και πολιτισμικής κρίσης, παρατηρούνται έντονες αλλαγές στο κόσμο της εργασίας. Στο όνομα του κυρίαρχου οικονομικού κόστους, οι εργαζόμενοι βιώνουν καθημερινή ανασφάλεια και φοβερό άγχος λόγω του κινδύνου απόλυσης τους, με συνέπεια τη παράλειψη τήρησης μέτρων προστασίας της υγείας και της ασφάλειάς τους και τελικό αποτέλεσμα να αναμένονται σοβαρές επιπτώσεις στην υγεία του ελληνικού πληθυσμού.

Η Κοινωνία και ο Πολιτισμός μας, ο κόσμος που δημιουργήσαμε όλοι μαζί είναι βασισμένος σε μια κοινωνική δυναμική που χαρακτηρίζεται από την αποδοχή ορισμένων βασικών αξιών, όπως η προστασία της ζωής, της σωματικής και ψυχικής ακεραιότητας, της κοινωνικής δικαιοσύνης, της κοινωνικής συνοχής και της βιώσιμης ανάπτυξης για τις επόμενες γενιές.

Στο Συμπόσιο θα παρουσιασθούν είκοσι (20) προφορικές ανακοινώσεις ερευνητικών και μεταπτυχιακών εργασιών. Θα βραβευτούν από επιτροπή αξιολόγησης οι τρεις καλύτερες. Υπενθυμίζουμε τα δύο βασικά επίκαιρα θέματα που θα απασχολήσουν τα στρογγυλά τραπέζια του Συμποσίου :

1ο Στρογγυλό Τραπέζι : *Διαχείριση Απορριμμάτων [συντονιστής : Γεώργιος Ντουνιάς, επιμελητής ΕΣΔΥ]*

2ο Στρογγυλό Τραπέζι : *Χρειάζεται στην Κρίση ασφάλιση του επαγγελματικού κινδύνου ; [συντονιστής : Βασίλης Μακρόπουλος, καθηγητής ΕΣΔΥ]*

Η υγεία και η ασφάλεια στην εργασία παραμένει, ιδιαίτερα στην οικονομική κρίση, ελάχιστος όρος επιβίωσης γιατί η αντιμετώπιση της ανεργίας δεν μπορεί να γίνει με την εξαθλίωση των συνθηκών εργασίας. Η ΕΣΔΥ συμβάλλει με την λειτουργία ειδικού ΠΜΣ Επαγγελματικής & Περιβαλλοντικής Υγείας για είκοσι πέντε (25) πτυχιούχους Ιατρικής προσπαθεί να ευθυγραμμισθεί και να απαντήσει στις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας.

ΤΟΜΕΑΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
4ο ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

χορηγός

